

Pszichológiai segítségnyújtás a BMSZKI-ban

I. Egyed Márton Attila pszichológus beszámolója

A pszichológusi szolgáltatást igénybe vevők száma 2025-ben

A 2025-ös évben 60 hatvan hajléktalan élethelyzetű ügyfél vett részt pszichológiai jellegű segítségnyújtásban. Három telephelyen dolgozom: A Családok átmeneti otthonában (CSÁO), a Dózsa György úti átmeneti szálláson, valamint a Gyáli úti átmeneti szálláson. A CSÁO-ban 9 fő vett részt pszichológusi megsegítésben, a Dózsán 37 fő, a Gyálin pedig 14 fő.

A pszichológusi szolgáltatás jellege az intézményekben

Összességében elmondható, hogy bár vannak általánosan megjelenő problémák (szobakonfliktusok, együttműködési nehézségek a szociális munkás teammel, elhelyezkedési problémák), a különböző intézményekben van némi különbség abban, hogy az ügyfelek milyen panaszokkal jelentkeznek be.

A CSÁO ügyfeleinek problémái sokszor családon belüli (legtöbbször szülők közti) konfliktusok köré szerveződnek, gyakran a gyámhivatal és/vagy a családsegítő is be van vonva az ügyfél problematikájába. Gyakori még a szülői kompetenciák erősítése, az intézményben lakó édesanyák szupportálása akár annak érdekében is, hogy a védelembe vétel ne eszkalálódjon a gyermekek családból történő kiemeléséig.

A Dózsán a legváltozóbba az ügyfélkör, mivel sokan nem feltétlenül a szállóról jelentkeznek be, hanem más intézményekből. Időnként az is előfordul, hogy az ügyfélnek a lakhatása rendezett, de nem rendelkezik TB-vel és így keresi fel a BMSZKI-t. Emiatt a Dózsán széleskörű problémákkal keresnek fel ügyfelek az akut krízistől a hangulati és személyiségproblematikán át az addiktológiai panaszokig. Gyakori, hogy más intézmények szociális munkásai javasolják az ügyfélnek a pszichológusi ellátást a Dózsán, vagy a pszichiáter kollégák „küldik” az általuk látott pácienseket szupportív beavatkozásokra vagy vizsgálatra (demencia, intelligencia).

A Gyáli úti szállón gyakran jelennek meg idős ügyfelek, akiknél a demenciát is felmerül, valamint több alkalommal láttam el a szállón mozgásában valamilyen módon akadályozott ügyfelet, ahol az együttműködés fókuszában a mozgáskorlátozottság pszichés vonzatai álltak. Ezen kívül többször került sor szuicíd krízis kezelésére is. A Gyálin végzett munkának a szállón dolgozó pszichiáter kollégával (dr. Bodrogi Andrea) való együttműködés is szerves részét

képezi, amelybe az ügyfelek gyógyszerelésével, vizsgálatával és terápiájával kapcsolatos konzultáció tartozik.

A pszichológus-szociális munkás team együttműködés és a hajléktalan ügyfélkörrel végzett munka nehézségei

A 2025-ös év elején minden intézmény teamjével történt egy egyeztetés, amelynek fókuszában a pszichológus-szociális munkás együttműködés állt. A megbeszéléseken felmerültek azok a szemléletmódbeli eltérések, amelyek nehezítik, vagy akár akadályoztatják a közös munkát. Ezen egyeztetések tapasztalatai alapján a sikeres együttműködéshez elengedhetetlen a rendszeres teamszintű megbeszélés, amely során az ügyfelekkel végzett munkára és a team működésére reflektálunk.

Az ügyfelekkel végzett munka kapcsán szembetűnő a rapport fontossága a jó együttműködés kialakításában. Ismert, hogy a jó terápiás prognózis előfeltétele a jól működő, stabil munkaszövetség, azonban a hajléktalan ügyfélkör sajátosságai miatt a rapport, a bizalom és az együttműködés kialakításának szükségessége a BMSZKI klienseivel végzett munkában többszörösen hangsúlyos.

II. Farkas Edina pszichológus beszámolója

Tanácsadás az egyes intézményekben

2025-ben összesen négy intézményben tartottam pszichológiai tanácsadást: A Dózsa György úti Átmeneti Szálláson, a Váltó Ház Átmeneti Szálláson, a Kocsis Átmeneti Szálláson és a Kőrakás Park Átmeneti Szálláson.

A BMSZKI lakói saját indíttatásból vagy szociális munkásuk javaslatára keresnek fel engem, a pszichológiai konzultáción való részvétel önkéntes. A konzultáció előre egyeztetett időpontban történik, a kapcsolatfelvétel telefonon, e-mailben vagy személyesen lehetséges. A pszichológiai konzultációk népszerűsítését a szállásokon, éjjeli menedékhelyeken és nappali melegedőkben kihelyezett plakátok segítik, illetve egyes telephelyeken a beköltöző kliensek szórólapot is kapnak az elérhetőségről és tájékoztatást a meghatározóbb témákról, amivel hozzám fordulhatnak.

Dózsa György úti Átmeneti Szállás

A Dózsa György úti Átmeneti Szálláson – az átmeneti szállás lakóin túl – fogadom azokat a klienseket, akik olyan szálláson élnek, ahol nincs helyben elérhető pszichológus, illetve itt fogadom a Dózsa nappali melegedő és az éjjeli menedékhely szolgáltatásait igénybe vevő klienseket is, továbbá az intelligenciatesztek felvételét is ezen a szállón végzem.

A Dózsa Átmeneti Szálláson magas az idősotthoni elhelyezésre várók aránya, emiatt az idősebb, 65 év feletti, nyugdíjas kliensek esetében gyakori téma a fizikai és kapcsolati bántalmazás és veszteségek feldolgozása, az életben elért teljesítmény számba vétele és az elmúlás gondolatával való szembenézés, a saját gyermekekkel való kapcsolattartás és a hajléktalansággal kapcsolatos szégyenérzet feldolgozása, az élethelyzet bizonyos mértékű elfogadása.

Váltó Ház Átmeneti Szállás

Ezen a szálláson továbbra is kifejezetten magas azoknak az ügyfeleknek a száma, akik hosszabb, 20 alkalmat meghaladó konzultációs folyamatban vettek részt az év során. A többi ügyfél változó alkalomszámban vett részt egyéni tanácsadáson. A hosszabb folyamatok főbb témái az egészségügyi problémákkal való együttélés, a bántalmazó kapcsolatok hosszú távú, személyiségre gyakorolt hatásai, és az alkoholhasználat következtében kialakult szégyenérzet, valamint az „új élet építés” lehetőségeinek számbavétele, a személyes erőforrások megtalálása, a saját gyermekekkel való kapcsolattartás voltak. A rövidebb folyamatok célja az addiktológiai rehabilitációra való felkészítés, visszaesést követő szupportív konzultáció vagy az új beköltözők mentális támogatása volt. Mivel ebben az évben sem tudtam csoportot tartani, igyekeztem több egyéni konzultációs időpontot biztosítani a lakók számára.

Kocsis Átmeneti Szállás

A Kocsis Átmeneti Szállás jellegzetessége, hogy páros, illetve négyágyas szobákban történő elhelyezés is lehetséges, valamint Munkásszálló is működik az épületen belül. További sajátosság, hogy a telephely részlegesen akadálymentesített, így több mozgássérült személlyel is volt lehetőségem dolgozni az elmúlt évek során. Az egyéni konzultációk során párkapcsolati problémák, szerhasználati zavarral kapcsolatos tájékoztatás, alkoholhasználati zavarból származó viselkedési problémák, munkába való beilleszkedéssel kapcsolatos problémák kerülnek rendszerint a tanácsadás fő fókuszába.

Kőrakás Park Átmeneti Szállás

A Kőrakás Park Átmeneti Szállás sajátossága, hogy elsősorban páros elhelyezést biztosít, emiatt leginkább vagy párok/házastársak, vagy családtagok élnek együtt, illetve az intézményben néhány egy ágyas férőhely is található. A szállás mellett van közvetlenül a Szobabérlők Háza, ahonnan igény esetén szintén fogadok klienseket.

A Kőrakás Parkban a 2025-ös év folyamán viszonylag sok kliens fordult meg nálam, azonban ők nem szerettek volna hosszú távon elköteleződni, pszichiáterhez való tovább küldés, pár alkalmas tanácsadások voltak a leginkább jellemzőek. A hozzám fordulók között visszatérő téma a párkapcsolati bántalmazás és konfliktusok, a veszteségfeldolgozás, és a pszichiátriai vagy szomatikus betegségekkel való együttélés.